

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET**

Odsjek za sociologiju
Predmet: *Sociološke metode*
Akademska god. 2005/06.

Student: Ivan Perić

**«PREDNOSTI I NEDOSTACI ANKETE «
(metodološki esej)**

*recenzentice: prof.dr. Anči Leburić (Filozofski fakultet u Splitu)
asist. Zorana Šuljug (Filozofski fakultet u Splitu)*

*Esej je recenziran 10.09.2006. i prema Odluci Povjerenstva za izdavačku djelatnost
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, donesenoj dana 21. studenoga 2006., postavljeno
na www.ffst.hr (službenoj WEB stranici Filozofskog fakulteta u Splitu)*

Anketa je metoda prikupljanja podataka pomoću kojih možemo doći do podataka o stavovima i mišljenjima ispitanika. Anketa u znanstvenom istraživanju nije samo postavljanje pitanja i traženje odgovora na postavljena pitanja. To je postavljanje određenih pitanja određenim ljudima na određeni način, kako bi se dobili istiniti odgovori. Naravno, anketa ima svoje prednosti i nedostatke. Često se npr. mogu javiti teškoće u komuniciranju između naručitelja i istraživača.

Anketa se najčešće upotrebljava kao metoda verifikacije, pomoću nje prikupljamo podatke koji nam služe za provjeru određenih hipoteza. Jedna od najčešćih pogrešaka je pogreška u uzorku. Da provedemo anketno istraživanje treba poznavati problematiku koja se istražuje, relevantna obilježja kao i samu anketu. Radeći teorijski na problemu doći ćemo i do metodoloških iskustava koja će nam pomoći da razradimo našu anketu, koristeći njene prednosti i izbjegavajući njene nedostatke.

Anketa ima prednosti jer možemo pomoću nje saznati podatke o doživljaju. Ponašanje pojedinca ne možemo samo objasniti pomoću podražaja i reakcije jer ponašanje ovisi o većem broju faktora kao što su: stavovi, sposobnosti, mišljenja, karakter, emocije i sl. Do tih važnih podataka uglavnom dolazimo uz pomoć ankete. Dok nam druge metode kao npr. metoda

promatranja daje podatke onakve kakvi se trenutno nalaze u trenutku opažanja, anketom možemo dobiti podatke o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Zbog ekonomičnosti ankete u kratkom vremenu možemo doći do velikog broja podataka, naravno to smanjuje i troškove samog istraživanja. Kao što anketa ima prednosti ima i nedostatke.

Teškoće u dobivanju podataka uz pomoć ankete možemo svrstati u tri grupe.

Prva grupa su epistemološke teškoće koje nastaju zbog različite stručnosti ispitanika, zbog tog razloga njihovi odgovori ne mogu imati jednaku vrijednost a jednako ulaze u statističku obradu. Stručnost ispitanika djeluje na točnost i iskrenost njihovih odgovora.

U drugu grupu mogli bismo uvrstiti psihološke teškoće koje nastaju zbog težine prilagođavanja ankete svim ispitanicima. Dok je nekima anketa teška, drugima je lagana. Mnogi krivo shvaćaju da anketu treba prilagoditi prosjeku, jer tako eliminiraju one koju su ispod prosjeka. Anketu treba prilagoditi najnižoj razini. Viša razina ispitanika može razumijeti anketu prilagođenu nižoj razini a niža razina ne može razumijeti ako je anketa prilagođena višoj razini ispitanika. Teško je otkriti ovu poteškoću jer ispitanici često daju odgovor i na pitanja koja ne razumiju.

Nadalje, postoje i društvene teškoće koje se zasnivaju na tendenciji ispitanika da daju odgovore na pitanja koja su u skladu s društvenim vrijednostima, pa tako dobivamo rezultate koji su bolji od stvarnog stanja. Trebamo o tome voditi računa da ne bi dobili krive rezultate. Treba ispitanicima omogućiti da bez poteškoća odgovaraju iako njihov odgovor nije u skladu s društvenim vrijednostima. To možemo postići anonimnom anketom i indirektnim pitanjima.

Anketa je najčešće upotrebljavana metoda za prikupljanje podataka u društvenim znanostima. Ponekad se izjednačava s cijelim istraživanjem, ali to nije tako jer prikupljanje podataka ne može zamijeniti razmišljanje i istraživačevu razradu.